

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies decimus et undecimus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1868

De S. Bassiano Confessore Constantinopoli Sylloge Vitæ institutum,
discipuli hosque inter S. Matrona Pergensis id amplexi, tas, memoria in
Fastis sacris, cultur ecclesiasticus,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71246](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71246)

A ac in Baronii et Galesinii Martyrologiis memorantur una cum Sanctis nostris obruncatione capitis martyrium consummasse. Jam vero SS. Eulampius et Eulampia, tyranni jussu e lebetē extracti, aliaque iterum supplicia perpessi, in carcerem sunt detrusi, in eoque integro triduo detenti. Fuerint ergo laudati ducenti Martyres, postquam se in Christum credere exclamassent, statim abducti, non ad necem, sed carcerem, ut superius allata confirmant, ibidemque cum S. Eulampio conversati; atque hic maxima de eorum baptismate, si locum habere debeat, difficultas disperebit.

l Nisi hæc fide a tyranno prolata censeantur, nimium hic mitis in Christi Martyrem exhibetur, cum, quæ ad ulciscendum deorum suorum contemptum Virgini intulerat mala, jure (quæ ejusmodi hominum cæcitas erat) intulisse se arbitrari debuisset, non injuriam appellare.

m Erat hoc supplicium, ut dicit Lipomanus, gravissimum, atque fere ita inferebatur: collectis in unum in superiori capitis parte capillis funis innectebatur, quo per trochleam immisso in sublime attollebatur martyr, cujus plerumque pedibus magni ponderis lapis, quo membrorum compages crudelissime luxarentur, appendebatur. Prolixius hæc apud Gallonium jam cit. diducta invenies.

n Ita scilicet homo idolorum cultui addictissimus ducentos, de quibus supra, Christi Martyres, ad fidem conversos, multo ipse miserior, appellabat.

o Solum hic et in Metaphrasticis, ubi tamen nihil de addito statim advolantis a cælo angeli prodigio legitur, cruciatum hunc narratum invenio, reliquis omnibus, illico post bullientis aquæ tormentum Martyres nostros gladio interfectos, attestantibus. An vero auctor miracula multiplicandi pruriginē angelum et cælo deduxerit, edicere non ausim, certus, Dei erga Athletas suos plurima hujusmodi exstitisse favoris specimina, quæ cum SS. litterarum testimoniis, tum probatis plurium Sanctorum Actis possent confirmari.

B p Etiam Græcè σπεκουλάτωρ hic pro carnificæ sumitur; quam significationem ei convenire, vide in Glossariis Cangii.

q Certe non corporeis, sed animæ oculis seu cogitatione; quoniam jam ante oculis corporeis captus fuerat. Melius profecto id exprimi potuisset.

DE S. BASSIANO CONFESSORE

CONSTANTINOPOLI

SYLLOGE

C. B.

Vitæ institutum, discipuli hosque inter S. Matrona Pergensis id amplexi, ætas, memoria in Fastis sacris, cultus ecclesiasticus,

PROBABILITER
INTER ANNUM
CCLIIET CCLVIII
Sanctus, qui a
Castellano me-
moratur, elo-
giisque,

Etiam si S. Bassianus seu, ut ab aliis etiam vocatur, Basiannus e sacris seu ecclesiasticis, in quibus memoratur, Græcorum libris in Mrl. Romanum hodiernum, ut non paucis aliis Sanctis factum, illatus haud sit, eum tamen hodie in Martyrologio suo Universalis Castellanus recenset. Neque vero hic martyrologus idcirco est carpendus. Etsi enim impressa Græcorum Menæa ac Sirtelianum Menologium, e quibus, ni fallor, Bassianum acceperit, subinde etiam Sanctis, uti apud nos tom. 1 Augusti in Patriarchis Constantinopolitanis, tom. 3 Septembris pag. 144 in Prætermisissis, alibi que item ac nominatim etiam ejusdem mensis Septembris tom. 6, pag. 661 videre fas est, indignos cultu saltem destitutos accenseant, id tamen hic locum quantum ad hunc Sanctum nostrum, uti ex allegandis patescet, haud obtinet. Castellani itaque inhærens vestigiis de S. Bassiano, veluti de Sancto, in Opere nostro hic tracto, utque id præstem, præcipua primum, quibus a Græcis ornatur, elogia huc transcribo, hisque deinde nonnulla, quibus, quæ ad Sancti seu gesta seu ætatem cultum spectent, discutiantur, dubiaque ac obscura dilucidentur, subjungo. Ab elogio, quod magna Græcorum

Menæa excusa suppedilant, versiculisque huic de more præmissis duco initium. Hi, quibus ad Sancti nomen Βασιανός quasi e substantivo βάσις Latine gradus, adverbioque ένω Latine sursum, compositum, simulque ad hoc et ad aliud significationis oppositæ adverbium κάτω, Latine deorsum, alluditur, Græcis hisce verbis expressi.

Ο Βασιανός τόν κάτω λιπόν βίον.

Χαίρων πρός αὐτήν τήν ένω χωρεῖ βάσιν.

Latine sic redduntur:

Bassianus, dum, quæ deorsum est, linquit vitam,

Latus ad illum ipsum, qui sursum est, ascendit gradum.

2 Ita scilicet, Sanctum, relicta terra, ad cælum migrasse, hic indicatur; quod autem ad elogium spectat, id, quod prolixum non est, quodque Græcis hisce verbis concipitur, Ούτος ὁ ὅσιος πατήρ ἡμῶν Βασιανός ὑπῆρχεν ἐξ ἀνατολῶν τῆς Σύρων χώρας. Ἐπί δὲ τῆς βασιλείας Μαρριανοῦ τοῦ εὐσεβεστάτου ἤλθεν ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ τοσοῦτον διέλαμψεν ἀρεταῖς καὶ θόρυμασιν, ὡς καὶ νῦν κτῖσαι ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ τὸν β. σιλέα, δὲ καὶ μέχρι τῆς σήμερον ἐστίν. Ἐπισηδύνη δὲ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ὡς εἰς τριακασίους. Ἐξ ὧν ἦν καὶ ἡ ἅγια Ματρώνα. Οὕτω δὲ βιώσας καὶ πολλοὺς τῶν

AUCTORE
C. B.

τῷ Θεῷ προσαγαγῶν καὶ νόσους θεραπεύσας, καὶ θαυμάτων ἀπειρῶν αὐτοῦργος γεγονὼς ἐν βασιλευσάτῳ γῆραι πρὸς Κυρίον ἐξεδήμησεν. *Latinum efficitur hunc in modum*: Hic Sanctus Pater noster ex Orientali Syrorum regione est ortus; Constantinopolim autem, religiosissimo imperatore Marciano imperii habenas moderante, venit, itaque virtutibus et miraculis effulsit, ut etiam templum, quod hodieque conspicitur, sub ejus nomine imperator extruxerit. Porro discipulorum ejus numerus, e quibus exstitit et sancta Matrona, circiter ad trecentos excrevit; cum autem aetatem sic exegisset, et multos ad Deum adduxisset et morbos curasset et infinita miracula edidisset, in summa senectute ad Dominum migravit. *Tale est, quod Menæa simulque etiam in Martyrologio suo Græco-barbaro Maximus Marquinius, Menæis presse inhæreere solitus, exhibent, S. Bassiani elogium; id autem cum elogio, quod in Menologio Sirletiano continetur, ad amussim adeo consonat, ut, si quis, quæ in Menæis de Sancto nostro narrantur, noscat, is simul etiam, quæ de eo referuntur in Sirletiano, habeat perspecta, utque proinde elogium, in hoc contentum, modo huc transcripto Menæorum elogio, quo amplior rerum, ad S. Bassianum spectantium, notitia præbeatur, adjungendum non sit.*

Menologio Basiliano

3 Verum de duobus aliis Sancti nostri hic adhuc transcribendis elogiis, quorum alterum Menologium, Basilianum vulgo dictum, alterum Ms., cujus egraphum habemus, Constantinopolitanum Sirmondi Synaxarium suppeditat, paulo aliter est loquendum. Id cuique, qui hæc cum elogio, e Menæis dato, contulerit, evadet perspicuum. Primum seu quod in Menologio Basiliano, studio et opera Cardinalis Annibalis Albani Græce et Latine typis Urbinatibus anno 1727 vulgato, existat, Latine ibidem sic habet: Sanctus pater noster Bassianus, ex Orientali Syrorum regione oriundus, Marciano pio imperatore, Constantinopolim profectus, ob virtutem suam imperatoristatim innotuit, qui non modo eum tamquam patrem colebat, sed et ædes illius nomine, quæ ad hunc usque diem exstant, ædificavit. Fuit enim ad docendum appositissimus, ut multis persuaderet, relicto seculo, monasticam vitam agere: in quorum numero fuit sancta Matrona: crevitque discipulorum ejus numerus usque ad trecentos. Adhæc multa miracula patravit. Præterea si quis in gravissimum aliquod peccatum lapsus esset, et idcirco de sua salute desperaret, Vir sanctus, pari cum eo dolore suscepto, non prius conatu desistebat, quam lapsum, e diaboli manibus ereptum, per pœnitentiam ad Deum clementissimum adduceret. Insuper prophetiæ dono illustris, cum futura prædiceret, multis profuit. Exacta per hunc modum vita, confectus senio migravit ad Dominum, et a discipulis suis in ædibus, quæ ejus nomen præferunt, sepultus est. *Elogium isthoc cum elogio, e Menæis supra huc transcripto, modo confer, videbisque pauciora in hoc, quam in illo, de S. Bassiano asseverari.*

et Synaxario Sirmondiano

4 Ad elogium, in Synaxario Sirmondiano contentum, progredior. Id paulo adhuc diffusius, quam jam datum, quod præterea, uli infra notabo, sub finem sat accurate loqui haud videtur, e Menologio Basiliano elogium, res ad Sanctum nostrum spectantes exponit. Verba Græca, e quibus componitur, sequentia hæc sunt: Μηνή τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν Βασιανού, ὃς ἐγένετο ἐπὶ Μαρκιανῶν τοῦ εὐσεβεστάτου ὁρμητοῦ δὲ ἐκ

τῶν τῆς ἀνατολῆς μερῶν ἐξ ἀπαλοῦν ὀνόχων καὶ εὐσεβῆς γῆρας. τῆ τῶν καλῶν ἐργασίᾳ ἐνδιαιρούμενος καὶ πολλοὺς τύπους διαμεσίφικας καὶ πλείστοις ὠφέλεια καὶ σωτηριώδης ὁδοῦ γεγονὼς καὶ τῆν βασιλευσάτῶν πόλεων καταλαβὼν μοναστήριον ἐν ταύτῃ ἐδείματο, Σεβήρων τινὰ ἔχων συνεφαπτόμενον αὐτῷ εἰς τὸ ἔργον καὶ Ἰωάννην ὑπατικόν. Ἐν ταύτῃ μηνί καὶ ἡ τιμὴ Ματρῶνα ἀνδρείου σχήμα περιβαλλομένη εἰσῆλθεν ἐδάρασε καὶ μετὰ πολλῶν ἡμερῶν παραδραμὴν τῷ Μακαρίῳ ἐγνώσθη. Τοῦτου τὴν ἐνδεῶν πολιτείαν οὐ μόνον ἄρχοντες κατεπλήγησαν, ἀλλὰ καὶ βασιλεῖς ὑπερεδάουμαζον ἐργόμενοι πρὸς αὐτὸν καὶ ὠφελείας τυγχάνοντες: ἐπληθύνθη δὲ καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ μέχρι τῶν τριακοσίων. Αὐτὸς οὖν εἰς βασιλὴν γῆρας ἐλάσας καὶ πλήρης ἡμερῶν γεγονὼς ἐν εἰρήνῃ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ τῷ Θεῷ παρέδωκε, μηνία θαύματα κατεργασάμενος ὧν τε καὶ μετὰ θάνατον, οἷς ἐκπλητόμενος ὁ βασιλεὺς καὶ ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ ἀνήγειρε πλείστον τῆς ἀγίας Ἄωνος ἐν τῷ δευτέρῳ, ἐνθα καὶ ἡ σύναξις αὐτοῦ ἐπιτελεῖται. *Ita haclenus Græcus Synaxarii Sirmondiani textus.*

5 En modo, quam hic subdo, interpretationem ejus Latinam. Sic habet: Commemoratio sancti patris nostri Basiani, qui sub religiosissimo Marciano floruit; fuerat autem a teneris unguiculis ex Orientis partibus profectus, cumque usque ad senectutem in virtutum exercitio operam posuisset ac locum sæpius mutasset, plurimisque utilis ac via ad salutem factus ad urbium etiam reginam (Constantinopolim scilicet) venisset, monasterium ibidem, adjutores in opere Severum quemdam ac Joannem, virum consularem, nactus, extruxit. Id venerabilis Matrona, virili habitu induta, ingredi etiam est ausa, ac post multorum dierum decursum Sancto nota est facta. Divinam hujus vivendi rationem non solum viri principes suscepere, verum etiam imperatores, cum ad eum accessissent opemque fuisent experti, admirati sunt. Porro discipulorum ejus numerus ad trecentos etiam excrevit. Is igitur, cum ad summam senectutem pervenisset plenusque dierum esset effectus, Deo in pace spiritum tradidit, infinitis in vita et post mortem patris miraculis, quibus percussus imperator sub nomine ejus templum prope S. Annæ in Deutero, ubi et festivitas ejus celebratur, erexit. *Tale est postremum e tribus præcipuis, quæ huc visum est transcribere, Sancti nostri elogiis. Nonnulla modo, quæ in hisce occurrunt, examinemus, ac porro, ut fieri poterit, dilucidemus.*

6 S. Bassianus non tantum ex Orientis partibus, unde eum oriundum omnia jam data elogia affirmant, Constantinopolim venisse, sed et ibi monasterium extruxisse, in Constantinopolitano Sirmondi Synaxario proxime huc transcriptis verbis asseritur; verum, cum monasterium ibidem per S. Bassianum fuisse constructum, nec Menæa excusa, nec Basilianum et Sirletianum Menologia memoriæ uspiam prodant, hinc Synaxario laudato est standum? S. Matrona, quæ S. Bassiani discipulis in jam memoratis ecclesiasticis Græcorum libris annumeratur, in Menologio Basiliano viii Novembris die et in Menæis excusis itemque in Menologio Sirletiano ix ejusdem mensis memoratur; in breviori autem hujus Vita, quæ penes nos, e codice Ms. nescio quo, a decessoribus nostris deprompta, existat, sequentia isthæc leguntur sub finem verba: Ὁ δὲ ὁσως Βασιανὸς τὴν τοῦ σχήματος διατύπωσιν ἐν τῇ ἐρήμῳ θεόθεν δεξιόμενος, ἐλθὼν ἐν Κωνσταντινουπόλει διὸ μαναστήρια συνεστήσατο, τὸ μὲν γὰρ ἐν, ὅπερ καὶ ἐπὶ νομοῦ

hac transcrip-
tis, a Græcis
ornatur,
E

Constantinopolim
veniens,
monasterium
ibidem

A νομον αὐτοῦ ἔστιν ἡ τὸ δὲ ἔτερον τῆ ὁσίας Ματρῶνας, κρατοῦσα τὸν αὐτὸν τύπον, τὸν παρὰ τοῦ ὁσίου νενομοθετημένον. Sanctus autem Basianus, habitus forma in eremo divinitus accepta, Constantino-polim veniens, duo monasteria exstraxit, unum quidem, quod ab eo nomen habet, alterum autem sanctæ Matronæ, quæ eamdem regulam, a Sancto præscriptam, observant. Brevioris quidem, in qua, non unum tantummodo, sed duo monasteria a S. Bassiano Constantinopoli fuisse exstructa, disertissime sane his verbis asseritur, Vitæ illius et auctor et ætas omnino in obscuro sunt; dubitarique adeo non immerito potest, an non tunc demum, cum jam aliquot post S. Bassiani obitum secula essent elapsa, in litteras fuerit conjecta.

a Severo quodam ac Joanne viro consulari, adjutus

7 Verum, etsi id ita sit ac proin lucubratio illa, quæ præterea idcirco, quod, quemadmodum jam innui, codex etiam, e quo fuerit accepta, ignoretur, minori in pretio est habenda, fidem indubitam in iis, quæ de S. Bassiano memoriæ prodit, haud mereatur, vel ex eo tamen, quod decessores nostri illam e qualicumque sibi prælucente exemplari excerpserint, idque, si eam nihili prorsus fecissent, facturi haud fuisse videantur, haud omnino contemendam, in animum non immerito induceris; cum autem sic habeat, per verba supra huc transcripta, quibus, Constantinopoli duo monasteria a S. Bassiano fuisse ædificata, affirmat, qualescumque pondus Synacario Sirmondiano, unum ibidem a Bassiano monasterium, Severo quodam ac Joanne viro consulari jvantibus, fuisse exstructum, per verba, supra pariter huc transcripta, asseveranti, adjungit. Adhæc inter eos, qui Constantinopolitano anni dxxviii concilio subscripti inventiuntur, Martyrius, μάρτυς τοῦ ὁσίου Βασιλιανοῦ archimandrita, comparat, monasterii-que ejusdem Theophanes, ut Cangius in Constantinopoli Christ. lib. iv. pag. 120 docet, loco non uno mentionem instituit. Reponi quidem potest, monasterium, de quo hic nobis sermo, S. Bassiani nomine potuisse distingui, non quod ab ipsomet hoc Sancto, sed quod in hujus, ad Superos felici e vivis excessu jam translato, honorem fuisset exstructum; verum, etsi id ita sit, re tamen vera illud, quod ab ipsomet S. Bassiano esset exstructum, fuisse Sancti hujus nomine distinctum, vel ex eo apparet, quod hoc ipso nomine, vivente adhuc Bassiano, fuerit vocatum, ut fidem faciunt duo S. Matronæ, supra adhuc memoratæ, e-logia, quorum alterum in Menologio Basiliano ad viii, alterum ad ix Novembris diem in Menæis occurrit.

ante annum 455, non tamen, ut apparet,

8 Jam vero, cum hæc ita habeant, nec quidquam, quod non fuisse a S. Bassiano monasterium Constantinopoli ædificatum vel utcumque suadeat, alicunde adducatur, id abs eo, suppetias Severo quodam ac Joanne viro consulari ferentibus, fuisse re ipsa factum, Synacario Sirmondiano asserenti apparet absque ullo etiam scrupulo assentiendum. Verum quandonam id a Sancto factum? In codice nostro Græco † MS. 194 continetur prælior S. Matronæ Pergensis, mox iterum memoratæ, Vita, a Simeone Metaphraste conscripta. In hac autem, quæ apud Lipomanum et Surium e sermone Græco in Latinum versa ad viii Novembris diem existat, narratur, qui S. Matrona, quæ, cum jam prolem marito suo peperisset, clanculum abs illo (licitene, an secus, ad viii vel ix, quo utroque, ut jam

dictum, Sanctæ illius memoria recolitur, Novembris diem, si tum de ea fuerit tractandum, examinabitur) ex ardenti soli Deo serviendi desiderio discesserat, Constantinopoli aliquamdiu in S. Bassiani monasterio sub virili habitu fuerit versata, Emesam deinde, eodem Sancto, secum ejus divinitus edocto, curante, secesserit, ac tum, cum ibidem illa sacris Virginitibus, in quarum monasterium fuerat admissa, fuisset jam præfecta, S. Joannis Baptistæ caput prope civitatem illam fuerit inventum; cum autem de secunda sacri hujus pignoris inventionem sermo ibidem instituat, hæcque, uti apud nos tom. iv Junii, ubi de sancto illo Domini nostri Jesu Christi Præcursore actum, pag. 122 et seqq. ostenditur, anno 453 contigerit, consecrarium fit, ut S. Bassianus Constantinopoli monasterium, utpote in quo, priusquam jam dicta capitis S. Joannis secunda inventio eveniret, S. Matrona, teste Metaphraste, fuisset versata, ante annum 453 exstruxerit.

accron C. B.

9 Atque ita quidem annum, ante quem S. Bassianus monasterium Constantinopoli exstruxerit, habemus; nunc etiam in annum, ante quem id Sanctus haud fecerit, inquiremus. Nihil quidem, e quo hunc determines, subministrat supra huc transcriptum e Synacario Sirmondiano S. Bassiani elogium; verum id una cum Menologio Sirletiano præstant duo alia supra pariter huc transcripta Sancti nostri e-logia. In his enim, quorum alterum in Menæis excusis, alterum in Menologio Basiliano recensetur, S. Bassianus Constantinopolim, imperii habenas Marciano tenente, venisse asseritur; cum autem Marcianus, uti inter eruditos convenit, ante annum 450 imperio præesse haud inceperit, nec sane Bassianus, priusquam Constantinopolim veniret, monasterium ibi ædificavit, consecrarium fit, ut id ille ante dictum annum 450 haud fecerit. At vero, inquiet fortassis nonnemo, S. Matrona, postquam a S. Bassiano monasterium Constantinopoli fuisset exstructum, ibidem e jam dictis aliquamdiu in hoc fuit versata, Emesam deinde in sacrarum Virginitum monasterium secessit, jamque, cum sacrum S. Joannis Baptistæ caput prope civitatem illam anno 453 fuit inventum, parthenoni isti, uti in Vita ejus Metaphrastes etiam docet, fuerat præfecta; cum autem hæc omnia, si dictum monasterium ante annum 450 a Bassiano haud fuerit exstructum, intra trium fere dumtaxat annorum spatium, ut consideranti patescet, debeant fuisse facta, ac intra tam breve tempus fuisse re ipsa facta, creditu apparet admodum difficile, dubitari idcirco posse videtur, an ante annum 450 sacrum illud asceterium a Bassiano haud fuerit exstructum.

ante annum 450, ac proin E

10 Fateor, sic habet; verum, cum equidem ista omnia absolute, utriusque difficulter, potuerint intra tres etiam dumtaxat annos fuisse peracta, Menæis duobusque Menologiis, Sirletiano scilicet et Basiliano, unanimes consensu id, e quo ante annum 450 Constantinopoli monasterium a Bassiano haud fuisse exstructum, consequitur, asseverantibus, assentiendum apparet, cumque tamen, ut jam supra docui, monasterium Constantinopoli Sanctus ante annum 453 ædificavit, consecrarium e modo disputatis fit, ut id verosimiliter vel anno 450 vel haud multo serius fecerit. Porro S. Bassianus qui, quemadmodum ejus elogium, e Synacario Sirmondiano

vel hoc ipso anno vel haud multo serius ædificat, vitam in eo,

AUCTORE
C. B.

Sirmondiano supra huc transcriptum, prodit, non prius, quam cum virtuti operam diuissime dedisset, ac jam, non paucis cum copioso animarum lucro regionibus peragratis, senex esset effectus, Constantinopolim venerat, ibidem deinceps in monasterio, a se exstructo, sanctissime usque ad summam senectutem vivere perrexit. Verum quodnam vitæ institutum fuit secutus? Monachum illum existisse, indubitatum vel ex eo apparet, quod ætatem in monasterio exegerit, quod hujus inquilinæ sub disciplina sua habuerit quodque hi in supra laudata, quæ Metaphrastem habet auctorem, S. Matronæ Pergensis Vita loco non uno monachi diserte appellantur. Ast illum Acæmetam hodie nuncupat in Martyrologio suo Universali Castellanus; quod qua ratione impulsus faciat, omnino ignoro.

dubium, an ad Acæmetam, ut Castellanus existimasse videretur,

11 Acæmetæ quidem seu monachi Ἀκαίμητοι, ita a Græcis dicti, quod in eorum monasteriis diuinum Officium noctu diuque sine ullo cessationis intervallo, monachis idcirco tres in cœtus, qui sibi hunc in finem succedebant, diuisis, celebraretur, Constantinopoli eodem quinto, quo S. Bassianus floruit, æræ Christianæ seculo, ut in Opere nostro, tom. 1 Januarii pag. 1018, et duabus seqq. inuenies, fuere instituti; verum horum vivendi rationem amplectam esse S. Bassianum aut in monasterium a se conditum introduxisse, nusquam litteris reperio mandatum. Nec, ut Castellano hic assentiar, moveri queo ex eo, quod, nisi Acæmetæ credatur S. Bassianus, vitæ institutum, quod fuerit professus, assignari haud queat. Etsi enim res ita habeat, non pauca tamen Constantinopoli et alibi, priusquam acæmetæ instituerentur, monasteria existere hæcque certe in vitæ, quæ servabant, institutis ab Acæmetis discrepuere; cum autem sic habeat, quid ni unum ex his Acæmetarum instituto præferre ac porro amplecti Bassianus potuerit? Quid ni etiam factum esse queat, ut institutum novum et sibi et monachis suis servandum præscripserit? Sane vitæ normam, sibi a S. Bassiano præscriptam, observasse duo, quæ hic Constantinopoli exstructæ, monasteria in breviori, quam supra adhuc laudavi, S. Matronæ Vita per verba, num. 6 jam recitata, asseruntur; etsi autem hæc forsitan de regula, quam, primum ab alio traditam, Bassianus dumtaxat adoptavit, queant intelligi, Acæmetarumque institutum e Constantinopolitano horum monasterio fuerit etiam temporis lapsu, uti ex Theophane, Cedreno et Nicephoro Callisti (Operis nostri tom. 1 Januarii a pag. 1018 videsis) intelligitur, in alia tum intra, tum extra urbem Constantinopolitanam monasteria invecum, nihil tamen omnino impellit, ut vel pro verosimili habeam, Bassianum illud fuisse amplexum seu in monasterium, Constantinopoli a se conditum, induxisse.

institutum, sanctissime agit, discipulique trecentis ac hos inter S. Matrona.

12 Etsi itaque professione monachum existitisse S. Bassianum, omnino, ut jam supra docui, sit certum, anne tamen, quæ Acæmetarum fuit, vitæ rationem fuerit amplexus, est admodum, uti e jam nunc dictis apparet, incertum ac dubium. Verum qualiscumque tandem, cui Sanctus sese addidit, vitæ ratio extiterit, sanctissime equidem, ut jam dixi, in monasterio, a se exstructo, vixit, nec paucos ibidem, qui illam fuere amplexi, discipulos fuit adeptus. Hosce numero existisse trecentos, Menologium Basilianum et Constantino-

politianum Sirmondi Synaxarium in supra huc transcriptis Sancti nostri elogis affirmant; etsi autem Menæa non trecentos, sed tantummodo fere trecentos S. Bassiani discipulos numerent, unanimi tamen consensu tam hæc, quam jam dicta Sirmondiani Synaxarii et Menologii Basiliani elogia S. Matronam discipulis S. Bassiani accensent. Verum quæ qualisve hæc fuit? S. Bassiani elogio, quod in Menologio apponitur nota: In apographo Ms. erat adscriptum: « Hæc Matrona fuit Macedoniana. » Verum, quicumque sit, qui ita Matronam, S. Bassiani discipulam, secta existitisse Macedonianam, indicavit, id verosimilime fecerit, quod, cum translationi, qua S. Joannis Baptistæ caput, prope Emesam anno 453 inventum, in civitatem hanc fuit delatum, interfuisse Matronam, S. Bassiani discipulam, legisset, hanc cum Matrona, quæ, cum idem S. Joannis Baptistæ caput sub Valente e Cilicia in Bithyniam indeque post sub Theodosio Constantinopolim transferretur, sacrum illud pignus, tamquam ministra et custos, comitata fuisse apud nos tomo 4 Junii pag. 713 et binis seqq. ex Sozomeno refertur, ac, uti ex ibidem allegatis liquet, secta Macedoniana existitit, existimavit eandem.

13 Verum posteriorem hanc Matronam a Matrona, S. Bassiani discipula, esse diversam, vel ex eo fit perspicuum, quod, cum ultimo hic memorata capituli S. Joannis Baptistæ e Bithynia Constantinopolim sub Theodosio translatio anno 390, uti apud nos loco proxime cit. videre licet, contigerit, necessario Matrona, quæ tum sacri illius pignoris custos fuit, anno dein 453 labente, quo, ut supra vidimus, idem Præcursoris Domini caput prope Emesam fuit inventum, octogenaria debeat, si tum adhuc in vivis fuit superstes, existitisse major; Matrona autem, S. Bassiani discipula, quæ translationi, qua id, cum ibi fuisset inventum, in civitatem Emesenam fuit delatum, interfuit, tum adhuc extiterit juvenis, uti intelligitur ex eo, quod e jam dictis ante translationem illam in S. Bassiani monasterio, quod, ut docui, ante annum 450 haud fuit exstructum, vitam monasticam, virili habitu assumpto, fuerit amplexa, ac tum, ut Metaphrastes in ejus Vita etiam tradit, non plures quam viginti quinque ætatis annos numeravit. Ad hæc Matrona, quæ sub Valente ac Theodosio caput S. Joannis custodisse perhibetur, Cosilai prope Chalcedonem, virginitate perpetuo servata, diem extremum clausit; Matrona autem, S. Bassiani discipula, Constantinopoli relicto, e quo prolem pepererat, marito, vitæ cursum absolvit. Ast sive ob jam dictam, sive ob aliam quamcumque causam sit factum, ut verba supra relata, quibus Macedoniana existitisse Matrona, S. Bassiani discipula, asseritur, Ms. Menologii Sirletiani apographo fuerint adscripta, Macedonianam equidem illam existitisse, haudquaquam queo mihi habere persuasum.

14 Ita animo comparatus sum, quod nihil omnino, e quo vel utcumque Macedonianæ sectæ evadat suspecta, invenire usquam, re quamvis diligentissime discussa, potuerim. Neque vero, Macedoniana si fuisset, sese, cum primum mundo nuntium remiserat, vitæ monasticæ præceptis imbuendam Bassiano, viro imprimis Catholico, Constantinopoli, ut jam vidimus, tradidisset; ne autem, postquam hinc a Bassiano Emesam, ut pariter vidimus, fuisset profecta, Macedonianam

hic nonnulla, at Bassianum partim etiam spectantia

A Macedonianam factam, suspicemur, obstat post secutus mulieris, pro Sancta a Græcis cultæ, Constantinopolim, peragratis regionibus variis, ad eundem S. Bassianum regressus, aliaque, quæ, maximi etiam tunc fuisse abs illa Sanctum hunc factum, argumento sunt, in supra laudata illius Vita a Simeone Metaphraste narrata. Hæc idcirco simulque, quod non minus, quam quæ Matronæ Emesam Constantinopoli discessum præcessere, ad S. Bassianum partim spectent, compendio, cui mox reliqua, de Sancto nostro dicenda, subjungam, hic exhibeo. Cum Matrona, S. Bassiani discipula, quæ, quemadmodum supra docui, anno 453 capitis S. Joannis Baptistæ in civitatem Emesenam translationi interfuit, unguento inde accepto cæcum illuminasset, Domitianus ejus maritus, rei hujus, quaquaversum citissime vulgatæ, fama excitus, novaque inde uxoris, quam ubique requirebat, inveniendæ spe concepta impulsus Emesam venit; ast illa, hominem adesse subodorata, mox, quo incidendi in manus ejus periculum evadat, Hierosolymam primum, tum in montem Sina, ac dein Berythum, ubi et aliquas discipulas sibi adjungit, profecta, Constantinopolim tandem Bassiani conveniendi desiderio capta divinitusque ad id in somnis excitata revertitur.

atque ex Matronæ per Metaphrastem Vita

B Eo appulsa Marcellum diaconum, quo suadente, a Bassiano Emesam ad virginum monasterium missa antea fuerat, accersit, reditusque causam abs illo rogata, sese dumtaxat, ut arduum longi itineris laborem, senectute ac mulierum imbecillitate despecta, susciperet, vehementi quodam eos, a quibus primam spiritualis vitæ institutionem acceperat, ac maxime Bassianum conveniendi desiderio fuisse adductam, respondet, ac dein, quæ sibi post suum ex urbe Constantinopolitana discessum contigerint, exponit; Marcellus autem, statim singulis Bassiano narratis, abs hoc, ut quietum aliquod et a tumultu alienum non procul a monasterio habitaculum, ad quod facilis sibi esset accessus, Matronæ quamprimum præstituat, jubetur, cumque id ille, Magistri præcepto mox obtemperans, fecisset, Matrona in apta, quam paraverat, domo quamprimum locatur. Quem in locum (ipsiusmet Metaphrastæ apud Lipomanum verba sunt) cum magnus venisset Bassianus, eamque esset allocutus et dixisset, quæ oportebat, quin etiam ab ea didicisset de iis, quæ ei obtingerant, et eam impertisset iis, quibus indigebat, eam rogavit, an sibi opus esset aliquo alio; cum ea autem dixisset, alias sorores esse Berythi et eas velle ad ipsam venire et una degere, hoc episcopo Beryti statim litteris significat, et, quas nominatim quærebat Matrona, jussit ad eam quamprimum mittere. Eæ ergo emissæ et cohabitantes cum Matrona ei summam exhibebant obedientiam.

in compendium contracta,

C 16 Verum Matrona, quæ eximius, quibus effulgebat, virtutibus notior indies ac non paucis primariæ nobilitatis feminis gratior reddebatur, haud ita dudum post monasterium, fundo aliisque operinecessariis, sibi a Patricii Sporacii uxore, quæ ei sanitatis sibi restitutæ beneficium refererebat acceptum, subministratis, ædificat, ac una cum sororibus, quæ Beryto ad eam venerant, in novas illas ædes, prioribus, in quas, jubente Bassiano, introducta primum fuerat, relictis, migrat, easdemque deinceps, ex Athanasie, prædicitis feminæ, quæ disciplinæ ejus sese commiserat, fa-

Octobris Tomus V.

cullatibus sibi oblatis ac Bassiani consilio acceptis, non parum auctas, ad mortem usque, quam centesimo vitæ suæ anno obiit, perpetuo occupat. Tale est eorum, quæ de Matrona, Constantinopolim ad Bassianum reversa, a Metaphraste narrantur, compendium. Ac id quidem, maximi etiam tunc a Matrona factum fuisse S. Bassianum, luculentissime sane prodit; cum autem tunc etiam, uti in eodem compendio ac proin et in Vita, per Metaphrastem scripta, traditur, Matronæ curam Bassianus gesserit, ædesque, in quibus et tum aliquamdiu cum sororibus, Beryto per Bassianum ad se evocatis, fuit morata, per Marcellum ei jusserit parari, hinc factum reor, ut, quamvis verosimiliter ipsamet Matrona, uti e jam dictis a Metaphraste traditur, Constantinopolitanum, quod ab ea nomen habuit, monasterium exstruxerit, id tamen a Bassiano exstructum, in breviori Matronæ Vita, per verba, num. 6 huc transcripta, asseratur; verum etsi hinc monumentum isthoc litterarium erroris forsan in Conditore monasterii S. Matronæ assignando insimulari haud immerito queat, fuisse lamen in hoc eandem, quæ in S. Bassiani monasterio, vitæ rationem observatam, verosimiliter recte affirmat.

AUCTORE C. B.

E 17 Ea sedet sententia, quod, cum S. Bassianus, quamdiu post S. Matronæ a se reditum in vivis adhuc mansit superstes, præfatum, quod hæc Constantinopoli tum condidit, monasterium consiliis suis ac curis maxime ea parte, ut apparet, reaverit, is haud facile permissurus fuisse videatur, ut alia in hoc, quam quæ a monachis suis servabatur, ac ab ipsamet Matrona, cum apud hosce, priusquam Emesam secederet, sub virili habitu latebat, aliquamdiu fuerat servata, vivendi ratio observaretur. Res quidem minime est certa; sed cum nihil, quo certa reddatur, occurrat, ad reliqua modo, quæ in supra huc transcripta S. Bassiani elogia observanda sunt, progredior ac primo, quamdiu hic, postquam Constantinopolim Matrona esset reversa, in vivis adhuc manserit superstes, seu potius, quandonam circiter, trecentis sibi jam adjunctis, ut supra docui, discipulis, e mortali hac vita ad immortalitatem migrarit, indago. S. Bassiano templum, uti mox infra e Synaxario Sirmondiano, Menæis excusis, Sirlletianoque ac Basiliano Menologiis ostendam, ab imperatore Marciano fuit exstructum; cum autem sic habeat, enimvero hinc, cum certe S. Bassiano, in vivis adhuc existenti, templum Marcianus, qui, uti ex eruditorum consensu jam dixi, anno 457 obiit, haud exstruxerit, fuisse ante annum 458 e vivis sublatum Sanctum nostrum, non inepte concluditur.

preferantur, sibi adjunctis, inter annum 451

F 18 Reponi quidem potest, S. Matronam, spectatis iis, quæ ex ejus per Metaphrastem Vita supra retulimus, e civitate Berytensi, postquam Emesæ capitis S. Joannis translationi anno 453 adhuc juvenis interfuerat, Constantinopolim, Bassiano adhuc vivente, reversam, exstitisse jam tum senem, idque, ut consideranti patescet, verum esse non posse, si S. Bassianus ante annum 458 vita sit functus. Ast, etsi sic habeat, atque adeo obitus S. Bassiani epocha, tam mature signata, cum iis, quæ in S. Matronæ Vita Metaphrastis scribit, nequeat componi, potius tamen supra laudatis ecclesiasticis Græcorum libris, unanimi consensu id, e quo, Bassianum

et annum 455 e vivis excedit,

AUCTORE
C. B.

ante dictum annum 458 vere obiisse, consequitur, asseverantibus, quam solo Metaphraste, S. Matronæ verba, quibus hæc, dum Constantinopolim, vivente adhuc Bassiano, reversa, reditus sui causam (num. 14 videsis) Marcello exponit, sese exstillsse jam tum senem, prodit, affingente, standum apparet; maxime cum hic scriptor non secus ac Menologii Basiliani auctor, qui, S. Bassiano templum a Marciano fuisse erectum, disertissime, ut mox docebo, affirmat, quatuor amplius seculis a S. Matronæ ætate abfuerit, nec omnia, quæ in S. Matronæ Vita scribit, e notitiis, undequaque probatis ac certis (Operis nostri tom. 4 Junii pag. 721, num. 131 videsis) depromperit. Porro cum hæc sic habeant ac S. Bassianus, qui, Constantinopolim revertente S. Matrona, nondum e jam dictis obierat, in vivis certe, dum hæc antea capitis S. Joannis Baptistæ translationi, anno 453 factæ, interesset, exstiterit adhuc superstes, annum hunc inter et annum 458 ad Superos illum migrasse, sat probabile redditum ex omnibus modo allegatis autumans, de iis, quæ Sancti obitum secula narrantur, nunc pauca subjungo.

templeque, per
Marcianum
imperatorem,
uti ex iis,

19 S. Bassianum, cum Constantinopolim, Marciano imperatore, venisset, ita virtutibus et miraculis, ut etiam templum, quod hodieque conspicitur, sub ejus nomine imperator exstruxerit, effulsisse, num. 2 huc transcriptum e Magnis Græcorum Menæis excusis elogium ac proin et Sirlertianum, quod, ut dixi, Menæis ad amussim consonat, Menologium affirmat; etsi autem nec hoc, nec illa, quis imperator sub S. Bassiano nomine templum exstruxerit, diserte ac expresse notent, rem tamen, cum verbis, affirmationem illam proxime prægressis, de solo, qui, uti inter eruditos convenit, anno 457 obiit, Marciano imperatore loquantur, fuisse abs hoc factam, videntur indicare. Nec aliter de Synacario Sirmondiano, quod, postquam, S. Bassianum sub Marciano, imperatore floruisse, sub initium asseruit, nonnullis deinde interpositis, fuisse Sancto, infinitis in Vita et post mortem, miraculis claro, templum ab imperatore exstructum, sub finem, non expresso ibidem hujus nomine, memoriæ prodit, pronuntiandum apparet. Ita autumo, non tantum, quod tam in dicto Synacario quam in Menæis et Menologio Sirlertiano, imperatoris haud alterius, quam Marciani, nomen legatur, verum etiam, ac præcipue quidem, quod Sancti nostri elogium, e Menologio Basiliano num. 3 huc transcriptum, initio habeat, Bassianus,..... Marciano pio imperatore, Constantinopolim profectus, ob virtutem suam imperatori statim innotuit, qui non modo eum tanquam patrem colebat, sed et ædes illius nomine, quæ ad hunc usque diem exstant, ædificavit, hisque verbis, utpote quibus imperator, a Marciano diversus, designari haud queat, fuisse abs hoc ædem, seu potius, ut Græce est, τὸν ναὸν ἐπὶ τῷ ὑπόματι αὐτοῦ, id est, templum sub nomine ejus, Bassiani nempe, exstructum, apertissime significetur, nec sit, cur hic a Menologio Basiliano vel Menæa cum Sirlertiano, vel Synacarium Sirmondianum dissonare merito existimetur.

C

quæ hic addu-
cuntur, appa-
ret,

20 Fuisse quidem in duodecima urbis Constantinopolitanæ regione, nomine Deutero seu secundo, πλησίον τῆς ἀγίας Ἄνας, prope S. Annæ, id est, prope ædem, S. Annæ sceram, quam, ut Procopius, auctor synchronus, lib. 1 de Edificiis cap. 3 docet, Justinianus, haud ci-

tius quam seculo sexto imperator, exstruxit, D S. Bassiani templum ab imperatore ædificatum, elogii, e Synacario Sirmondiano num. 4 huc transcripti, auctor sub finem affirmat. Verum quid si anticipatione, ut loquuntur, usus id faciat, non quod prope illam sacram S. Annæ ædem, jam tum, cum illud ædificaretur, exstantem, sed quod prope locum, quo hæc postea fuit exstructa ac ætate sua exstabat, S. Bassiani templum imperator ædificari? Sane, cum ita, ut apparet, non absurde queat, ita etiam debet is auctor exponi, quod alioquin cum Menologii Basiliani auctore, qui, S. Bassiano fuisse a Marciano templum erectum, luculentissime, ut jam docui, tradit, pugnare foret dicendus, quodque auctores, qui invicem in speciem adversantur, inter sese non collidendi, sed, si fieri possit, conciliandi sint. Nec refert, S. Bassianum, cum senio confectus migrasset ad Dominum, a discipulis suis in ædibus, que ejus nomen præferunt, seu potius, ut Græce est, ἐν τῷ δῆλω- ἔδει αὐτοῦ ναῷ, id est, in præfato suo templo, sepultum fuisse, a Menologio Basiliano affirmari.

E
exstructo, in
quo

21 Etsi enim ita hujus auctor, S. Bassianum in illo ipso templo, quod sub hujus Sancti nostri nomine a Marciano erectum, antea narrarat, humatum insinuet, sicque illud S. Bassiano, in vivis adhuc existentem, fuisse a Marciano, quod certo est falsum, exstructum, videatur indicare, haud ita tamen est intelligendus, sed, sufficienti, ut nonnumquam alias, accurate in scribendo haud adhibita, S. Bassianum in templo, quod sub ejus nomine Marcianus ædificasset, sepultum scripsisse est censendus, non quod Sanctus in hoc ipso templo, jam prius sibi, quam moreretur, erecto, sed quod eo loco, quo id postea Marcianus exstruxit, terræ fuerit mandatus, aut etiam, quod, cum primum loco alio fuisset depositus, postea inde ad dictum templum, cum id, quod, ut arbitror, ad monasterium, a Bassiano antea conditum, fuerit adjectum, ad umbilicum jam fuisset adductum, fuerit translatus. At vero, inquiet adhuc fortassis non nemo, si Constantinopoli templum, quod a S. Bassiano nomen habuit, vere a Marciano, anno, ut dictum, 457 e vivis sublato, fuerit exstructum, consecrarium erit, ut Sanctus, utpote qui post annum 453, uti e supra dictis colligitur, in vivis adhuc exstiterit superstes, jam inde a secundo aut tertio post mortem anno ædem nomini suo sacram fuerit adeptus. Fateor, sic habet; sed quid tum? Id quidem ævi nostri, at non seculi 7, quo S. Bassianus floruit, moribus spectatis, incredibile apparet. Tunc enim ac diu adhuc post, cum monachi seu alterius cujuscumque status homines, qui sancte vivisse credebantur, in vita et post mortem patrarant miracula, statim eis honores, Sanctis deferri soliti, discussionibus multis prævie haud adhibitis, nec juris, quæ postea sapientissime introductæ fuerunt, formulis præmissis, deferrebantur.

et cultum an-
num obtinuit,
honoratur.

22 Imo vero seculis, ab ætate nostra haud adeo remotis, cum jam dudum usus Servos Dei non prius, quam cum diligentissime juxta ac rigidissime eorum causæ fuissent discussæ, solenni ritu in Sanctorum Album referendi fuisset inductus, subinde etiam est factum, ut, qui multis in vita ac statim post mortem inclaruerant miraculis, honorem illum, via uno alteroce post obitum elapso anno, fuerint adepti.

A *adepti. Sic, ut hic unum saltem e multis, quæ afferri possent, rei hujus exemplis lectori ob oculos ponam, S. Petrus martyr, cum anno 1252 ab impio sicario fuisset occisus, anno proxime sequenti multis miraculis illustris sanctorum Martyrum numero ab Innocentio IV, summo Pontifice, fuit adscriptus. Cum itaque hæc sic habeant, ac S. Bassianus, ut ejus e Synaxario Sirmondiano num. 4 huc transcriptum elogium in fine testatur, infinita et post mortem et in vita, sancte acta, patravit miracula, enimvero, fuisse illi ædem sacram, cum uno dumtaxat alterove anno excessisset*

e vivis, a Marciano erectam incredibile nemini debet videri. Nec tantum Sanctus, cum breve tantummodo, postquam vitam hanc mortalem cum immortalis commutarat, temporis spatium esset elapsum, æde sacra sibi exstructa, verum etiam festo, quod celebratum in hac annualim fuerit, honoratus fuisse videtur. Certe annuam ejus festivitatem fuisse saltem ibidem aliquando celebratam, fidem facit supra relatum, quo in Synaxario Sirmondiano ornatur, elogium, quod statim atque S. Bassiano templum in Deutero fuisse exstructum, sub finem narravit, σβαζω ejus seu festivitatem ibidem celebrari, subjungit.

AUCTORE
C. B.

DE S. CERBONIO EP. CONF.

VERONÆ IN ITALIA

SYLLOGE

Memoria in Fastis sacris, cultus ecclesiasticus, tempus sedis.

B

FORTE SUB SEC.
V FINEM
Sanctus, qui a
tempore immemora-
bili Veronæ colitur,

Duos hoc die Martyrologium Romanum hodiernum annuntiat Cerbonios, alterum Populoniensem in Hetruria, alterum Veronensem in Venetorum in Italia dominio episcopum. De priori, quod verosimilius altero sit minus antiquus, mox post acturi, de posteriori nunc agimus. Unus hic est e triginta sex antiquissimæ juxta ac notissimæ civitatis Veronensis præsulibus, quos hæc veluti Sanctos veneratur. Nullus quidem ex his præter S. Zenonem, Operi nostro ad XII Aprilis diem jam insertum, Usuardi Fastis sacris, quibus solis olim Romana Ecclesia utebatur, invenitur adscriptus; verum, etsi id ita sit, fuerunt tamen illi omnes triginta sex episcopi, ut illustrissimus Augustinus Valerius, Veronensis et ipse episcopus, in antiquis ecclesiæ suæ Monumentis, apud Venetos anno 1576 in lucem emissis, fol. 1 et seqq. ex Veteri Martyrologio ac seculi XV scriptoribus probat, cultu publico a tempore immemorabili gavis; hinc autem, ni fallar, potissimum est factum, ut ex iisdem sanctis triginta sex Episcopis, cum jam horum plures Martyrologio suo, Venetiis itidem biennio dumtaxat post ibidem edita, quæ mox memoravi, ecclesiæ Veronensis monumenta vulgato, Galesinius inscripsisset, omnino viginti tres ac nominatim S. Cerbonius, qui etiam Cerbonus vocatus invenitur, in Mrl. Rom. hodiernum fuerint deinde illati.

eademque, quo
Fastis sacris
inscribitur,

2. Certe hic sanctus Veronensis Episcopus, qui a Martyrologio Romano. Antverpiæ anno 1586 Christophori Plantini typis excuso, adhuc exsulat, in eodem deinde Mrl., quod auctum et emendatum Antverpiæ pariter apud Joannem Moretum 1591 prodit, paucis hisce verbis Veronæ item Cerbonii episcopi hodie annuntiatu comparet; ut vel hinc S. Cerbonium, Veronensem episcopum, certe ante annum 1580 Mrl. Romano non fuisse inscriptum, haud temere credi queat, utque proinde huic illum recenter fuisse adjectum, Castellanus in Nota,

ad Martyrologii sui Universalis, in quo S. Cerbonium hodie memorat, marginem apposita, recte observet. Verum an recte pariter, non fuisse ab iis, qui S. Cerbonium in Mrl. Rom. hodiernum intulere, in emortualem ejus diem inquisitum, ibidem adjungit? Id ejusdem asseverare non ausim; ast, utcumque res habeat, Galesinius jam antea eodem, quo Mrl. Rom., x Octobris die S. Cerbonium in Mrl. suo commemorarat sequentem in modum: Veronæ item sancti Cerbonii episcopi, qui propagandæ disciplinæ Evangelicæ studiosus, sapientiæ laude clarus, Veronensi ecclesiæ religiose administrata, magna cum testificatione sanctitatis quievit in Domino. Adhæc non tantum Ferrarius, qui in suo Sanctorum Italiæ Catalogo Cerbonium recenset, ad x Octobris diem pariter id facit, verum etiam, ad Superos hoc ipso die illum migrasse, Augustinus Valerius diserte affirmat, huncque deinde in Veronensibus episcopis tom. 5 Italiæ sacræ secutus est Ughellus.

3. Locus, quo, quod divi, Augustinus Valerius affirmat, fol. 38 apud eum occurrit in S. Cerbonii elogio seu, uti abs illo vocatur, Historia, sequentibus hisce verbis concepta: Cerbonius, Veronæ episcopus, vir fuit Evangelicæ disciplinæ propagandæ incredibili studio inflammatus et mirabiliter extirpandis hæresibus deditus: cum sapientiæ eloquentiam ita conjunxit, ut magnam apud universum Veronensem populum prudentiæ et sanctitatis famam suo tempore fuerit consecutus. Senio confectus obiit sexto idus Octobris, id est, x mensis hujus die, magnum suarum virtutum desiderium relinquens. Sepultus fuit in basilica sancti Proculi. Ita scriptor, postremo laudatus; cum autem antiquum, ex ecclesiæ cathedralis Veronensis membranæ Martyrologium, in quo triginta sex sanctorum Veronensium Episcoporum nomina repererit descripta, Operis sui initio laudet, ex eo verosimiliter, quod in Mrl. illo Cerbonii nomen ad x Octobris diem invenerit descriptum, die isthoc

x, ut apparet,
Octobris die
obiit,

isthoc